

บทที่ 5

การใช้ภาษาจากการทดสอบด้วยคัมภ์

หลังจากได้พิจารณาจัดคัมภ์ที่เป็นคัมภ์ของภาษาไทยภาษาหนึ่งและทำแผนที่แสดงการกระจายของคัมภ์แต่ละหน่วยย่อยแล้ว ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินว่าตำบไล้ใดพูดภาษาอะไรไว้ดังนี้

เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินว่าหมู่บ้านใดพูดภาษาอะไร

ในแต่ละตำบลจะมีการใช้คัมภ์ภาษาไทยถิ่นรูปแบบต่างๆ แทนหน่วยย่อยทั้ง 30 หน่วยย่อยในจำนวนที่ไม่เท่ากัน จากการศึกษาของงานวิจัยของวาริ วิสกุล (2526) และ ปานตา นาคันธวงศ์ (2530) พบว่าถ้าจุดเก็บข้อมูลใดใช้คัมภ์ของภาษาไทยถิ่นใดเพียงภาษาเดียวตั้งแต่ 70% ขึ้นไปก็จะตัดสินให้จุดเก็บข้อมูลนั้นพูดภาษาไทยถิ่นนั้นเพียงภาษาเดียว ส่วนภาษาที่มีการใช้น้อยก็จะถูกตัดทิ้งไป แต่ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยต้องการแสดงให้เห็นลักษณะการใช้ภาษาของแต่ละจุดเก็บข้อมูลตามความเป็นจริง จึงได้กำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ตัดสินว่าตำบไล้ใดพูดภาษาอะไรไว้โดยยึดแนวทางของวัลจิสีน ชูติวัตร (2534) ดังนี้

ก. ถ้าคำตอบทั้งหมดเป็นคัมภ์ของภาษาไทยถิ่นใดถิ่นหนึ่ง ได้แก่ คัมภ์ภาษาไทยถิ่นกลาง คัมภ์ภาษาไทยถิ่นเหนือ หรือคัมภ์ภาษาไทยถิ่นอีสาน เพียงภาษาเดียว กรณีนี้จะสามารถตัดสินได้เลยว่าตำบไล้ใดนั้นพูดภาษาไทยถิ่นนั้นๆ เช่น ถ้าคำตอบทั้งหมดเป็นภาษาไทยถิ่นกลางทั้ง 30 หน่วยย่อย แสดงว่าภาษาที่ใช้ในตำบไล้ใดนั้นคือภาษาไทยถิ่นกลางเพียงภาษาเดียว

ข. ถ้าตำบไล้ใดใช้คัมภ์ภาษาไทยถิ่นมากกว่า 1 ภาษาแทนหน่วยย่อยเดียวกัน กล่าวคือ มีการใช้ 2 ภาษาควบคู่กันไป ลักษณะนี้เรียกว่า "ภาษาผสม" เช่น หน่วยย่อย "คู" ผู้ตอบแบบสอบถามคนเดียวให้คำตอบ 2 คำ คือ คำว่า คู กับคำว่า เบ็ง ในกรณีนี้จะตัดสินว่าตำบไล้ใดนั้นใช้ภาษาผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นอีสาน

ค. ถ้าคำตอบทั้งหมดเป็นคัมภ์ภาษาไทยถิ่นมากกว่า 1 ภาษา เช่น ใช้ภาษาไทยถิ่นกลาง 60% และใช้ภาษาไทยถิ่นอีสาน 40% แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามใช้ภาษา 2 ภาษา คือ ภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสาน ซึ่งลักษณะนี้เรียกว่า "ภาษาผสม" สัดส่วนของการใช้ภาษาไทยถิ่นแต่ละภาษามีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ภาษาไทยถิ่นหนึ่งอาจมีอัตราการใช้มากกว่าหรือน้อยกว่าอีกถิ่นหนึ่ง เช่น ผู้ตอบแบบสอบถามให้คำตอบที่เป็นคัมภ์ภาษาไทยถิ่นกลาง 20%

ภาษาไทยถิ่นเหนือ 10% และภาษาไทยถิ่นอีสาน 70% แสดงว่าภาษาของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ภาษาผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นเหนือ และภาษาไทยถิ่นอีสาน โดยมีการใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานในระดับสูง รองลงมา คือ ภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์ด้านคำศัพท์พบว่าภาษาที่ใช้พูดในจังหวัดลพบุรีแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ใหญ่ๆ คือ

1. ภาษาเดียว
2. ภาษาผสม
3. ภาษาผสมผสาน

ภาษาเดียว จากการวิจัยพบว่ามีการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางเพียงภาษาเดียวรวมทั้งสิ้น 43 ตำบล ได้แก่

อำเภอท่าหลวง

1. ต.หัวลำ
2. ต.ชัยจำปา
3. ต.ท่าหลวง
4. ต.ทะเลวังวัด

อำเภอหนองม่วง

5. ต.ยางโทน
6. ต.หนองม่วง

อำเภอโคกสำโรง

7. ต.วังเพลิง
8. ต.เกาะแก้ว

อำเภอเมืองลพบุรี

9. ต.เขาพระงาม
10. ต.นรทมาศตรี

อำเภอเมืองลพบุรี

11. ต.ตะลุง
12. ต.โคงธนู
13. ต.จิวราย
14. ต.โพธิ์เก้าต้น
15. ต.นิคมสร้างตนเอง

อำเภอน้ำหมี่

22. ต.บ้านชี
23. ต.มหาสอน
24. ต.บางพิ่ง
25. ต.ชอนม่วง
26. ต.เขาสมอคอน

อำเภอโคกสำโรง

27. ต.โคกสลุด
28. ต.มุขลินี
29. ต.บางงา

อำเภอท่าม่วง

30. ต.ท่าม่วง
31. ต.บางสี
32. ต.โพตลาดแก้ว
33. ต.บางคู

อำเภอท่าม่วง

34. ต.บ้านเปิก
35. ต.หัวลำโรง

กิ่งอำเภอลำสนธิ

36. ต.ชัยสมบูรณ

อำเภอเมืองลพบุรี

16. ต.โคกตูม
17. ต.ท้ายตลาด
18. ต.บ้านข่อย
19. ต.โพธิ์ตรุ

อำเภอพัฒนานิคม

20. ต.พัฒนานิคม
21. ต.หนองบัว

กิ่งอำเภอโคกเจริญ

37. ต.วังทอง
38. ต.หนองมะค่า

อำเภอชัยบาดาล

39. ต.ชัยบาดาล
40. ต.ห้วยหิน
41. ต.ท่ามะนาว
42. ต.ศิลาทิพย์
43. ต.ชัยนารายณ์

ภาษาผสม แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ ได้แก่

1. ภาษาผสม 2 ภาษา
2. ภาษาผสม 4 ภาษา

ผู้วิจัยจะใช้อักษรย่อแล้วค้นด้วยเครื่องหมาย / แสดงว่าภาษานั้นเป็นภาษาผสม เช่น ก/อ แทนภาษาผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นอีสาน เป็นต้น ต่อไปนี้จะเป็นตารางแสดงลักษณะการใช้ภาษาผสมทั้ง 2 ลักษณะดังนี้

ตารางที่ 5 ลักษณะการใช้ภาษาผสมจากการวิเคราะห์คำศัพท์

ภาษาที่ใช้	คำแปล
<u>ภาษาผสม 2 ภาษา</u> ก/อ	<ol style="list-style-type: none"> 1. หนองผักแว่น อ.ท่าหลวง 2. ซอนสารเดช อ.หนองม่วง 3. เพนียด อ.โคกสำโรง 4. สระโบสถ์ อ.สระโบสถ์ 5. ทุ่งท่าช้าง อ.สระโบสถ์ 6. หนองเต่า อ.สระโบสถ์ 7. สายห้วยแก้ว อ.บ้านหมี่
<u>ภาษาผสม 4 ภาษา</u> ก/น/อ/ฉ	<ol style="list-style-type: none"> 1. หนองทรายขาว อ.บ้านหมี่ 2. ดอนดึง อ.บ้านหมี่

ผลจากการวิจัยไม่พบภาษาที่เป็นภาษาผสมอย่างเดี่ยว

ภาษาผสมผสาน พบว่ามีการใช้ภาษาผสมผสานหลายลักษณะปะปนกัน ผู้วิจัยได้แบ่งลักษณะภาษาผสมผสานออกเป็น 5 ลักษณะ ได้แก่

1. ภาษาผสมผสาน 2 กลุ่ม
2. ภาษาผสมผสาน 3 กลุ่ม
3. ภาษาผสมผสาน 4 กลุ่ม
4. ภาษาผสมผสาน 5 กลุ่ม
5. ภาษาผสมผสาน 6 กลุ่ม

ผู้วิจัยจะใช้อักษรย่อแล้วค้นด้วยเครื่องหมาย . เพื่อแสดงว่าภาษานั้นเป็นภาษาผสม เช่น ก.อ แทนภาษาผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นอีสาน ส่วน ก/ก.อ แทนภาษาผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นอีสาน

ต่อไปนี้จะ เป็นตารางแสดงลักษณะการใช้ภาษาผสมผสานทั้ง 5 ลักษณะดังนี้

ตารางที่ 6 ลักษณะการใช้ภาษาผสมผสานจากการวิเคราะห์คำศัพท์

ภาษาที่ใช้	คำยืม
<u>ภาษาผสมผสาน 2 กลุ่ม</u> ก/ก.อ	<ol style="list-style-type: none"> 1. วังขอนแก่น อ.โคกสำโรง 2. โคกสำโรง อ.โคกสำโรง 3. ไร่ใหญ่ อ.บ้านหมี่
<u>ภาษาผสมผสาน 3 กลุ่ม</u> ก/อ/ก.อ	<ol style="list-style-type: none"> 1. บ้านใหม่สามัคคี อ.ชัยบาดาล 2. ทะเลชุบศร อ.เมืองลพบุรี 3. ท่าศาลา อ.เมืองลพบุรี 4. โคกสลุง อ.เมืองลพบุรี
ก/อ/ก.น	<ol style="list-style-type: none"> 1. นาโสม อ.ชัยบาดาล
ก/ก.น/ก.อ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ดงมะรุ้ม อ.โคกสำโรง 2. ป่าตาล อ.เมืองลพบุรี 3. สำนนธิ กิ่งอำเภอสำนนธิ

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ภาษาที่ใช้	ตำบล
ภาษาผสมผสาน 3 กลุ่ม ก/ก.อ/ก.น.อ	1. หนองเมือง อ.บ้านหมี่ 2. บางขาม อ.บ้านหมี่
ภาษาผสมผสาน 4 กลุ่ม ก/น/อ/ก.อ	1. หนองแขม อ.โคกสำโรง 2. ห้วยใหญ่ อ.สระโบสถ์
ก/น/อ/ก.อ	1. โคกแสมสาร กิ่งอ.โคกเจริญ 2. โคกตะพาน อ.เมืองลพบุรี
ก/อ/จ/ก.อ	1. มะนาวหวาน อ.เมืองลพบุรี 2. บัวชุม อ.ชัยบาดาล
ก/อ/จ/น.อ	1. บ้านกล้วย อ.บ้านหมี่ 2. หินปัก อ.บ้านหมี่
ก/น/อ/น.อ	1. เชียงกา อ.บ้านหมี่
ก/อ/ก.น/ก.อ	1. เกาะรัง อ.ชัยบาดาล 2. นิคมสำนารายณ์ อ.ชัยบาดาล 3. สนามแจง อ.บ้านหมี่
ก/ก.อ/น.อ/อ.จ	1. ท่าดินดำ อ.ชัยบาดาล
ก/ก.น/ก.อ/ก.น.อ	1. ห้วยขุนราม อ.เมืองลพบุรี
ก/ก.อ/ก.น.อ/อ.จ	1. หนองรี กิ่งอ.สำนาลี

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ภาษาที่ใช้	ตำบล
<u>ภาษาผสมผลงาน 5 กลุ่ม</u>	
ก/น/อ/ก.อ/อ.น	1. ชับตะเคียน อ.ชัยบาดาล
ก/อ/น/ก.อ/อ.น	1. หนองยายโดีะ อ.ชัยบาดาล
ก/อ/น/ก.อ/น.อ	1. วังจั่น อ.โคกสำโรง
ก/น/อ/ก.อ/น.อ	1. ถนนใหญ่ อ.เมืองลพบุรี 2. ยางราก กิ่งอ.ลำสนธิ
<u>ภาษาผสมผลงาน 6 กลุ่ม</u>	
ก/อ/น/ก.น/ก.อ/น.อ	1. ท่าแค อ.เมืองลพบุรี 2. โพนทอง อ.บ้านหมี่

เกณฑ์ในการกำหนดสัดส่วนการใช้ภาษา

ภาษาเดี่ยว ภาษาผสมและภาษาผสมผลงานแบบต่างๆ เหล่านี้มีปริมาณการใช้ที่แตกต่างกันออกไปตามตำบลต่างๆ ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์แสดงปริมาณการใช้ขึ้นโดยยึดแนวเดียวกับวัลจิสิน (2534) เพื่อที่จะสามารถแสดงรายละเอียดของสัดส่วนการปะปนกันระหว่างภาษาต่างๆ ที่ปรากฏในภาษาผสม ดังนี้

1. ค่าร้อยละของคำตอบในช่วง 86 - 100 แสดงว่ามีการใช้ภาษาไทยถิ่นนั้นในระดับสูงมาก ผู้วิจัยจะระบุชื่ออักษรย่อของภาษาไทยถิ่นทั้ง 3 โดยใช้อักษรขนาดใหญ่ ตัวหนา และขีดเส้นใต้ ดังนี้

ก = ภาษาไทยถิ่นกลางในระดับสูงมาก

น = ภาษาไทยถิ่นเหนือในระดับสูงมาก

อ = ภาษาไทยถิ่นอีสานในระดับสูงมาก

2. ค่าร้อยละของคำตอบในช่วง 70 - 85 แสดงว่ามีการใช้ภาษาไทยถิ่นนั้นในระดับสูง ผู้วิจัยจะระบุชื่ออักษรย่อของภาษาไทยถิ่นทั้ง 3 โดยใช้อักษรขนาดใหญ่ ตัวหนา ดังนี้

- ก = ภาษาไทยถิ่นกลางในระดับสูง
 น = ภาษาไทยถิ่นเหนือในระดับสูง
 อ = ภาษาไทยถิ่นอีสานในระดับสูง

3. คำร้อยละของคำตอบในช่วง 50 - 69 แสดงว่ามีการใช้ภาษาไทยถิ่นนั้นในระดับกลางค่อนข้างสูง ผู้วิจัยจะระบุชื่ออักษรย่อของภาษาไทยถิ่นทั้ง 3 โดยใช้อักษรขนาดกลาง ตัวบางและขีดเส้นใต้ ดังนี้

- ก = ภาษาไทยถิ่นกลางในระดับกลางค่อนข้างสูง
น = ภาษาไทยถิ่นเหนือในระดับกลางค่อนข้างสูง
อ = ภาษาไทยถิ่นอีสานในระดับกลางค่อนข้างสูง

4. คำร้อยละของคำตอบในช่วง 31 - 49 แสดงว่ามีการใช้ภาษาไทยถิ่นนั้นในระดับกลาง ผู้วิจัยจะระบุชื่ออักษรย่อของภาษาไทยถิ่นทั้ง 3 โดยใช้อักษรขนาดกลาง ตัวบาง ดังนี้

- ก = ภาษาไทยถิ่นกลางในระดับกลาง
 น = ภาษาไทยถิ่นเหนือในระดับกลาง
 อ = ภาษาไทยถิ่นอีสานในระดับกลาง

5. คำร้อยละของคำตอบในช่วง 16 - 30 แสดงว่ามีการใช้ภาษาไทยถิ่นนั้นในระดับต่ำ ผู้วิจัยจะระบุชื่ออักษรย่อของภาษาไทยถิ่นทั้ง 3 โดยใช้อักษรขนาดเล็ก ตัวบาง และขีดเส้นใต้อย่างนี้

- ก = ภาษาไทยถิ่นกลางในระดับต่ำ
น = ภาษาไทยถิ่นเหนือในระดับต่ำ
อ = ภาษาไทยถิ่นอีสานในระดับต่ำ

6. คำร้อยละของคำตอบในช่วง 1 - 15 แสดงว่ามีการใช้ภาษาไทยถิ่นนั้นในระดับต่ำมาก ผู้วิจัยจะระบุชื่ออักษรย่อของภาษาไทยถิ่นทั้ง 3 โดยใช้อักษรขนาดเล็ก ตัวบาง ดังนี้

- ก = ภาษาไทยถิ่นกลางในระดับต่ำมาก
 น = ภาษาไทยถิ่นเหนือในระดับต่ำมาก
 อ = ภาษาไทยถิ่นอีสานในระดับต่ำมาก (ดูตารางที่ 7)

วิธีอ่านตารางแสดงการใช้ภาษาของแต่ละตำบล

ตัวเลขทางซ้ายเป็นจำนวนหน่วยรอดซึ่งเป็นข้อมูลดิบซึ่งยังไม่มีเรื่องอัตราส่วนเข้ามาเกี่ยวข้อง ตัวเลขทางขวาเป็นการเทียบอัตราส่วนเป็นคำร้อยละ เช่น

ชื่อตำบล	ก		อ		ภาษาที่ใช้
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
อ.ท่าหลวง หนองผักแว่น	29	96.7	1	3.3	ก/อ

จากตารางตัวอย่างนี้แสดงว่า ต.หนองผักแว่น อ.ท่าหลวงมีการใช้ภาษาไทยถิ่นกลาง 29 หน่วยครอบครัวซึ่งเทียบเท่ากับร้อยละ 96.7 และมีการใช้ภาษาไทยถิ่นอีสาน 1 หน่วยครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 3.3 ดังนั้นภาษาที่ใช้ก็คือ ภาษาผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางในระดับสูงมากและภาษาไทยถิ่นอีสานในระดับต่ำ (ก/อ)

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สร้างแผนผังที่แสดงการใช้ภาษาจากการทดสอบด้วยคำศัพท์ของแต่ละตำบลโดยละเอียด

แผนผังแสดงการใช้ภาษาของจุดเก็บข้อมูล

จากการศึกษางานวิจัยต่างๆ ที่ผ่านมา จะกำหนดสัญลักษณ์รูปเรขาคณิต เช่น □△○ แทนภาษาต่างๆ จากการศึกษาของวัลจิสิน ชูติวัตร (2534) พบว่า การใช้สัญลักษณ์เรขาคณิตทำให้เกิดปัญหา เนื่องจากจุดเก็บข้อมูลแต่ละจุดมีการใช้ภาษาหลายภาษาปะปนกันตั้งแต่ 2 ภาษาขึ้นไปจนถึง 5 ภาษา ผู้วิจัยไม่สามารถหาสัญลักษณ์ต่างๆ มาแทนภาษาได้เพียงพอในงานของวัลจิสิน จึงจัดรูปแบบการวางสัญลักษณ์แทนลักษณะภาษาแต่ละภาษาในจุดเก็บข้อมูลแต่ละจุด เช่น จุดเก็บข้อมูลที่ใช้ 3 ภาษา

จุดเก็บข้อมูลที่ใช้ 4 ภาษา □△■△

จุดเก็บข้อมูลที่ใช้ 5 ภาษา □△■●△

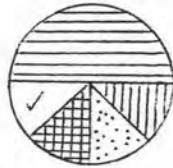
ซึ่งการจัดรูปแบบนี้ ทำให้อ่านลักษณะการใช้ภาษาของจุดเก็บข้อมูลได้ยาก ดังนั้นในงานวิจัยเรื่อง "ภูมิศาสตร์ภาษาจังหวัดลพบุรี : การศึกษาคำศัพท์และเสียงปฏิกิริยาชุด ช-จ-ช" นี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัดส่วนการใช้ภาษาเป็นสัดส่วนวงกลม ดังนี้

- ● แทนสัดส่วนการใช้ภาษาในระดับสูง
- △ แทนสัดส่วนการใช้ภาษาในระดับกลาง
- แทนสัดส่วนการใช้ภาษาในระดับต่ำ

ส่วนลักษณะการใช้ภาษาผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์หลายเส้นแทนลักษณะการใช้ภาษาแต่ละลักษณะบรรจุลงในวงกลม

- ∴ แทนภาษาไทยถิ่นกลาง
- ≡ แทนภาษาไทยถิ่นอีสาน
- * แทนภาษาไทยถิ่นเหนือ
- แทนภาษาเฉพาะถิ่น
- ||| แทนภาษาผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสาน
- ≡≡ แทนภาษาผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นเหนือกับภาษาไทยถิ่นอีสาน
- △ แทนภาษาผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นอีสานกับภาษาเฉพาะถิ่น
- ✓ แทนภาษาผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นเหนือ
- แทนภาษาผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยถิ่นอีสาน

ตัวอย่างสัดส่วนและสัญลักษณ์ที่ใช้ในแผนที่แสดงการใช้ภาษาของจุดเก็บข้อมูล

แสดงว่าจุดเก็บข้อมูลนี้มีการใช้ภาษาผสมผสาน 5 ภาษา คือ

- ภาษาไทยถิ่นอีสานในระดับกลาง
- ภาษาผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นเหนือในระดับต่ำ
- ภาษาผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นเหนือกับภาษาไทยถิ่นอีสานในระดับต่ำ
- ภาษาไทยถิ่นกลางในระดับต่ำ
- ภาษาผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นอีสานในระดับต่ำ เป็นต้น

ตารางที่ 7 การใช้ภาษาของแต่ละตำบลในจังหวัดลพบุรีจากการวิเคราะห์คำค้นที่

ชื่อตำบล	ภาษาไทยถิ่น										ภาษาที่ใช้								
	ก		น		อ		ก.น		ก.อ			น.อ		ฉ		ก.น.อ		อ.ฉ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อ.ท่าหลวง'																			
1. หัวลำ	30	100																	ก
2. ซับจำปา	30	100																	ก
3. หนองผักแว่น	29	96.7			1	3.3													ก/อ
4. แก่งผักกูด	8	26.7	1	3.3	21	70													ก/น/อ
5. ท่าหลวง	30	100																	ก
6. ทะเลวังวัด	30	100																	ก
อ.หนองม่วง																			
7. ยางโพน	30	100																	ก
8. ซอนสมบุรณ์	4	13.3			25	83.3						1	3.3						ก/อ/ฉ
9. ซอนสารเคศ	29	96.7			1	3.3													ก/อ
10. หนองม่วง	30	100																	ก
อ.โคกสำโรง																			
11. วังเนลิ่ง	30	100																	ก
12. ดงมะรุม	17	56.7					1	3.3	12	40									ก/ก.น/ก.อ
13. สะแกราษ	4	13.3	3	10	23	76.7													ก/น/อ
14. เนนียด	28	93.3			2	6.7													ก/อ
15. เกาะแก้ว	30	100																	ก
16. หนองแรม	7	23.3	2	6.7	19	63.3									2	6.7			ก/น/อ/อ.ฉ
17. หัวขโป่ง	8	26.7	2	6.7	20	66.7													ก/น/อ
18. หลุมข้าว	9	30			9	30			10	33.3	2	6.7							ก/อ/ก.อ/น.อ
19. วังขอนขว้าง	4	13.3							26	86.7									ก/ก.อ
20. โคกสำโรง	29	96.7							1	3.3									ก/ก.อ
21. คลองเกตุ	10	33.3	3	10	17	56.7													ก/น/อ
22. วังจัน	3	10			19	63.3			3	10	3	10	2	6.7					ก/อ/ฉ/ก.อ/น.อ

ตารางที่ 7 (ต่อ)

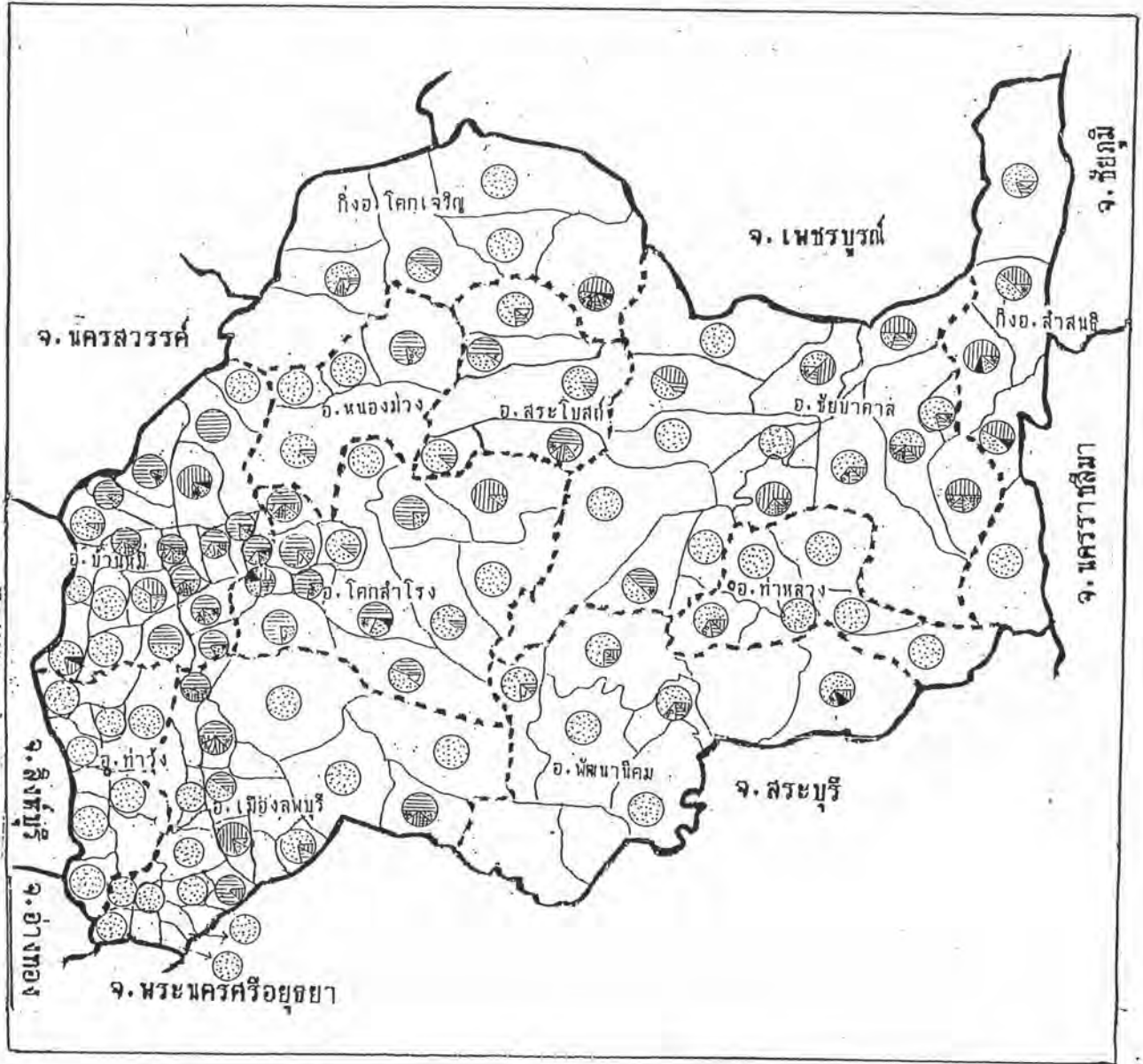
ชื่อตำบล	ภาษาไทยถิ่น															ภาษาที่ใช้				
	ก		ข		อ		ก.ข		ก.อ		ข.อ		ฉ		ก.ข.อ		อ.ฉ			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน		ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
อ.โคกสำโรง																				ก/ข/อ
23. ตลุงเหล็ก	8	26.7	1	3.3	21	70													ก	
อ.เมือง																				ก/ข/อ/ก.อ/ข.อ
24. เขานระงาม	30	100							2	6.7	2	6.7							ก/ข/อ/ก.อ/ข.อ	
25. โลกกะเทียม	5	16.7	2	6.7	19	63.3			8	26.7	2	6.7							ก/อ	
26. ถนนใหญ่	6	20	2	6.7	10	33.3													ก/อ/ข/ก.ข/ก.อ/ข.อ	
27. ทะเลชุบศร	10	33.3			20	66.7													ก/ก.ข.ก.อ	
28. ท่าแค	6	20			17	56.7	1	3.3	2	6.7	3	10	1	3.3					ก/ข/อ/ก.อ	
29. ป่าตาล	8	26.7					2	6.7	20	66.7									ก	
30. โลกสำนวน	11	26.7	1	3.3	16	53.3			2	6.7									ก	
31. นรทมาลตรี	30	100																	ก	
32. ตะลุง	30	100																	ก	
33. โกงขนู	30	100																	ก	
34. จิวราย	30	100																	ก	
35. โนฮีเก้านัน	30	100																	ก	
36. นิคมสร้างตนเอง	30	100																	ก	
37. ท่าศาลา	16	53.3			6	20			8	26.7									ก/อ/ก.อ	
38. โลกคุดม	30	100																	ก	
39. ห้วยตลาด	30	100																	ก	
40. บ้านข่อย	30	100																	ก	
41. โนฮีตรู	30	100																	ก	
อ.พัฒนานิคม																				ก/ข/อ
42. คีลิ่ง	27	90	1	3.3	2	6.7													ก/อ/ก.อ	
43. โลกสลุง	27	90			2	6.7			1	3.3									ก	
44. พัฒนานิคม	30	100																	ก/อ/ข/ก.อ	
45. มะนาวหวาน	26	86.7			2	6.7			1	3.3			1	3.3					ก	
46. หนองบัว	30	100																	ก	
47. ห้วยขนุนราม	18	60					1	3.3	9	30					2	6.7			ก/ก.ข/ก.อ/ก.ข.อ	

ชื่อตำบล	ภาษาไทยถิ่น												ภาษาที่ใช้						
	ก		ข		อ		ก.ข		ก.อ		ข.อ			ฉ		ก.ข.อ		อ.ฉ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อ.บ้านหมี่																			
48. หนองทรายขาว	3	10	1	3.3	25	83.3							1	3.3					ก/พ/อ/ฉ
49. นุดา	7	23.3	2	6.7	21	70													ก/พ/อ
50. หนองเต่า	11	36.7			19	63.3													ก/อ
51. บ้านชี	30	100																	ก
52. บางขาม	28	93.3							1	3.3					1	3.3			ก/ก.อ/ก.ข.อ
53. มหาสอน	30	100																	ก
54. บางพึ่ง	30	100																	ก
55. สนามแจว	16	53.3			1	3.3	1	3.3	12	40									ก/อ/ก.ข/ก.อ
56. เขียงงา	7	23.3	1	3.3	21	70					1	3.3							ก/พ/อ/ข.อ
57. โนนทอง	4	13.3			18	60	1	3.3	5	16.7	1	3.3	1	3.3					ก/อ/ฉ/ก.ข/ก.อ/ข.อ
58. บ้านกล้วย	3	10			23	76.7					2	6.7	2	6.7					ก/อ/ฉ/ข.อ
59. หินปัก	4	13.3			23	76.7					1	3.3	2	6.7					ก, อ, ฉ, ข.อ
60. คอนดิ่ง	9	30	2	6.7	18	60							1	3.3					ก/พ/อ/ฉ
61. บางกะนี้	8	26.7	1	3.3	21	70													ก/พ/อ
62. คงพลับ	5	16.7	1	3.3	23	76.7									1	3.3			ก/พ/อ/ก.ข.อ
63. คอนดิ่ง	5	16.7							23	76.7					2	6.7			ก/ก.อ/ก.ข.อ
64. ซอนม่วง	30	100																	ก
65. หนองกระเปียน	5	16.7	2	6.7	23	76.7													ก/พ/อ
66. สายห้วยนกิ้ว	7	23.3			23	76.7													ก/อ
67. ไม้ใหญ่	29	96.7							1	3.3									ก/ก.อ
อ.ท่าเรือ																			
68. เขาสมอคอน	30	100																	ก
69. โคกสลศ	30	100																	ก
70. มุจลินท์	30	100																	ก
71. บางงา	30	100																	ก
72. ท่าเรือ	30	100																	ก
73. บางสี	30	100																	ก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ชื่อตำบล	ภาษาไทยถิ่น														ภาษาที่ใช้				
	ก		ข		อ		ก.ข		ก.อ		ข.อ		อ.จ			ฉ		ก.ข.อ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อ.ชัยบาดาล																			
97. เกาะวัง	9	30			1	3.3	1	3.3	19	63.3									ก/อ/ก.ข/ก.อ
98. นิคมสำราญราษฎร์	9	30			1	3.3	2	6.7	14	46.7									ก/อ/ก.ข/ก.อ
99. ท่ามะนาว	30	100																	ก
100. ท่าดินดำ	4	13.3							23	76.7	2	6.7	1	3.3					ก/ก.อ/ข.อ/อ.จ
101. ขัวชุม	25	83.3			2	6.7			2	6.7					1	3.3			ก/อ/ฉ/ก.อ
102. ชัยตะเคียน	4	13.3	1	3.3	4	13.3			20	66.7			1	3.3					ก/ข/อ/ก.อ/อ.จ
103. หอนงฮายโตะ	19	63.3			3	10			6	20			1	3.3	1	3.3			ก/อ/ฉ/ก.อ/อ.จ
104. นาโสม	23	76.7			4	13.3	3	10											ก/อ/ก.ข
105. ศิลากินยี่	30	100																	ก
106. ชัยนาราษฎร์	30	100																	ก
107. บ้านใหม่สามัคคี	14	46.7			1	3.3			15	50									ก/อ/ก.อ

ภาพที่ 42 แผนที่แสดงการใช้ภาษาของแต่ละตำบลโดยละเอียดจากการทดสอบคำศัพท์

- เส้นแบ่งเขตตำบล
- - - - - เส้นแบ่งเขตอำเภอ
- เส้นแบ่งเขตจังหวัด

- ☉ ภาษาไทยถิ่นกลาง
- * ภาษาไทยถิ่นเหนือ
- ≡ ภาษาไทยถิ่นอีสาน
- ∞ ภาษาเฉพาะถิ่น
- ✓ ภาษาน่าน ก.น
- ≡ ภาษาน่าน ก.อ
- ≡ ภาษาน่าน น.อ
- ภาษาน่าน ก.น.อ
- △ ภาษาน่าน อ.จ

เพื่อให้เห็นภาพรวมของการใช้ภาษาในแต่ละตำบลให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้เสนอแผนที่แสดงการใช้ภาษาขึ้นอีกชุดหนึ่งโดยจะให้ความสำคัญเฉพาะภาษาที่มีสัดส่วนการใช้ในระดับตั้งแต่ปานกลางขึ้นไป ส่วนการใช้ภาษาในสัดส่วนที่ต่ำจนถึงต่ำมาก ผู้วิจัยจะจัดให้อยู่รวมกันในหมวดอื่นๆ ดังแสดงในภาพที่ 43

จากภาพที่ 43 พบว่ามีการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางอยู่หนาแน่นทางด้านตะวันตกของจังหวัดลพบุรี ได้แก่ บางส่วนของอ.บ้านหมี่ อ.ท่าม่วงทั้งหมดและเกือบทั้งหมดของอ.เมืองลพบุรี ภาษาไทยถิ่นอีสานพูดกันหนาแน่นด้านตะวันออกของอ.บ้านหมี่ และอำเภอโคกสำโรง ส่วนภาษาไทยถิ่นเหนือมีการใช้น้อยมาก

